

Іспитові вимоги для вступників на кафедру «Теорії та історії культури»

I. Фаховий іспит.

Комплексний усний фаховий іспит передбачає:

1) відповідь на два запитання із запропонованого даними вимогами переліку;

2) презентацію плану-проспекту та реферату майбутнього дисертаційного дослідження та їх обговорення.

Перелік питань до іспиту складається з 2 блоків: Блок I – Теорія та історія культури, Блок II – Історія музичної культури та музична культурологія.

Відповідь на кожне запитання має містити: опис фактів, явищ і закономірностей, які характеризують проблему; обов'язковими є посилання на джерела та дослідження, які використовує абітурієнт для відповіді. Обов'язковим є вміння абітурієнта розкрити специфіку будь-якого культурного явища в історичному і загальнокультурному контексті, в аспекті культурологічної проблематики, з залученням культурологічних і філософсько-естетичних концепцій, пов'язати його з відповідними історичними, соціально-політичними тенденціями, охарактеризувати аналогічні процеси у філософії, літературі, мистецтвах.

Презентація плану-проспекту майбутнього дисертаційного дослідження відбувається у формі обговорення заявленої у плані-проспекті культурологічної проблеми. Абітурієнт має довести актуальність обраної теми, ступінь її розробленості, наявну у вітчизняній та світовій гуманітаристиці джерельну базу, обґрунтувати методологію майбутнього дослідження, сформулювати гіпотезу дослідження та можливість практичного застосування її гіпотетичних результатів.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

Блок I. Теорія та історія культури

1. Поняття «культура» та історичний розвиток його змісту.
2. Підходи дослідження культурно-історичного процесу. Проблема типологізації культури. Історичні типи культури.
3. Ранні форми культури: проблема дослідження та історико-археологічна періодизація. Специфіка світосприйняття в ранніх формах культури (міф, табу, ритуал). Міфологія в сучасному світі.
4. Архаїчні вірування: тотемізм, фетишизм, анімізм, магія. Зародження позитивних знань в ранніх формах культури. Мова та писемність як чинник етногенезу.
5. Стародавній Схід як культурно-історична епоха (загальна характеристика). Проблема Заходу і Сходу в культурології.

6. Культура Стародавнього Єгипту. Джерельна база єгиптології та проблема дослідження.
7. Культура Месопотамії. Періодизація та проблема дослідження.
8. Формування засад давньоіндійської культури. Релігії Стародавній Індії. Писемність, освіта та наукові знання. Давньоіндійське мистецтво.
9. Конфуціансько-даосистський тип давньокитайської культури. Естетико-художня традиція стародавнього Китаю (каліграфія, поезія, живопис).
10. Культура Японії. Політика ізоляції та традиційні японські звичаї та етикет. Філософсько-естетичні принципи традиційного японського мистецтва.
11. Актуальність та всесвітньо-історичне значення античної культури. Періодизація та особливості культури Стародавньої Греції.
12. Культура Античності: особливості розвитку давньоримської культури.
13. Зміст Середньовіччя як культурологічного поняття. Проблема періодизації. Культура західноєвропейського Середньовіччя (загальна характеристика).
14. Характерні риси середньовічної культури Візантії. Філософська та теологічна думка, література, освіта у Візантії.
15. Культура прадавніх слов'ян на території сучасної України та проблема етногенезу.
16. Християнізація Русі: світоглядний, морально-етичний та естетичний виміри. Уявлення про «сакральне»-«профанне» в культурі Київської русі: зустріч християнства з язичництвом.
17. Культура арабського Сходу. Виникнення ісламу. Наука та мистецтво арабо-мусульманського культурного регіону. Вплив арабо-мусульманської традиції на європейську культуру.
18. Гуманізм культури Відродження. Особливості італійського та північного Відродження.
19. Реформації та становлення культури Нового часу.
20. Естетична концепція українського бароко та українського «пре-романтизму». Філософські погляди Сковороди.
21. Роль Києво-Могилянської Академії у формуванні ранньомодерної української культури. Освітня реформа Петра Могили, причини і наслідки її проведення для подальшого становлення української культури.
22. Феномен Просвітництва. Наука, література, мистецтво.
23. Особливості розвитку європейської культури XIX століття: загальна характеристика.
24. Українська культура XIX століття: політика, наука, література, мистецтво.
25. Українська художня культура на межі XIX – XX ст.: естетичні декларації українських модерністів.
26. Основні тенденції культури XXI століття.
27. Етапи розвитку культурологічної думки. Уявлення про культуру в епоху античності. Середньовічний геоцентризм. Антропологічні ідеї Августина Аврелія.
28. Ренесансне відкриття ідеї культури. Культурологічний вимір гуманістичних studia humanitatis. Перші соціальні утопії як форми конструювання людини культури (Т. Мор, Т. Кампанелла, Н. Макіавеллі).

29. Філософія культури німецького романтизму (Й. Вінкельман, Й.В. Гете, Ф. Шіллер). Концепція історії культури Гердера та формулювання засад національних культур.
30. «Філософія життя» та неklasичні концепції культури. Культурфілософія Ф. Ніцше.
31. Особливості концепцій локальних культур (О. Шпенглер, М. Данилевський, А. Тойнбі).
32. Психологічні концепції у формулюванні культурологічної теорії (З. Фрейд, К.-Г. Юнг).
33. Методологічні підходи дослідження культури в Memory studies.
34. Ігрові концепції культури.
35. Культура як діалог. Діалогічна проблематика в культурології.
36. Постмодерністська стратегія в культурології ХХ ст. (представники та ідеї). Культура як Текст. Дискурсивні техніки в дослідженнях культури.
37. Київська філософська школа у формуванні проблематики вітчизняної культурології: персоналії та ідеї (Сергій Кримський, Вілен Горський, Мирослав Попович, Віктор Малахов).

Література:

- Гатальська С.М. Тип культури та її цивілізаційні форми як предмет філософії культури. / Філософія культури. Підручник. К., 2005. С. 44-74.
- Бровко М. М. Мистецтво : філософсько-культурологічні виміри : монографія. Київ : видав. центр КНЛУ, 2008. – 237 с.
- Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну / Ю. Габермас ; [пер. з нім. В. М. Купліна]. – К.: Четверта хвиля, 2001. – 424 с.
- Гейзінга Й. Homo ludens. – К., 1994.
- Грабович Г. Ю. Шевченко як міфотворець : семантика символів у творчості поета : монографія / пер. з англ. С. Павличко. Київ : Рад. письменник, 1991. 212 с.
- Грицак Я. Лекції курсу «Вибрані питання європейської історії». 2016.
- Гумбрехт Г.У. Похвала спортивній красі. – К., 2012.
- Гуменюк Т.К., Тишко С.В. Музична культурологія в координатах гуманітарного мислення (до 20-річчя кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського) // Часопис Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського. – № 1(38) (2018).
- Демчук Р. Українська ідентичність у модусі міфологем. Київ : Стародавній світ, 2014. 235 с.
- Довга Л. М. Система цінностей в українській культурі ХVІІ ст. : (на прикладі теоретичної спадщини Інокентія Гізелія) / Л. Довга. Київ-Львів : Свічадо, 2012. 344 с.
- Етнопсихологічний вимір України: семіозис, міфотворчість, ідентичність: монографія. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 193 с.

- Еліас Н. Процес цивілізації. Соціогенетичні і психогенетичні дослідження ; [пер. з нім. О. Логвиненко]. К.: Альтернативи, 2003. 672 с.
- Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей / Т.1 ; [пер. с франц.]. Львів: Дух і Літера, 2009. 576 с.
- Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. К., 1997.
- Історія світової культури: навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. 3-є вид., стереотип. – Київ: Либідь, 2000.
- Кривошея Т. Глобальне культуротворення: сучасний діалог між Сходом і Заходом / Людина в лабіринті перспектив. К.: Видавець ПАРАПАН, 2004. С. 188–208.
- Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. К., 2002.
- Культурологія: українська та зарубіжна культура: навч. посіб. /М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; за ред. М. М. Заковича. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2007.
- Левчук Л. Психологія: історія, теорія, мистецька практика : навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. - 255 с.
- Лотман Ю.М. Феномен культури. Труды по знаковым системам. Вып. 10. Тарту. 1978.
- Менжулін В. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні : моногр. Київ : Києво-Могилянська акад., 2010. 455 с.
- На ріках вавілонських. З найдавнішої літератури Шумеру, Вавілону, Палестини. К., 1991.
- Павлова О.Ю. Історія української культури. К.: Центр учбової літератури, 2012. 352 с.
- Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури. К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. – 192 с
- Поліщук О. Художнє мислення : естетико-культурологічний дискурс : монографія. Київ : ПАРАПАН, 2007. - 208 с.
- Попович М. В. Нарис історії культури України. – К.: «АртЕк», 1998. 728 с.
- Сабадаш Ю. Гуманізм як феномен італійської культури. Київ: ДАКККіМ, 2008. 361 с.
- Сівєрс В.А. Історія світової культури : підручник. К.: НАКККіМ, 2011. 368 с.
- Северінова М.Ю. Архетипи в культурі у проекції на творчість сучасних українських композиторів: [Монографія]. К. : НАКККіМ, 2013. – 300 с.
- Сюта Б. Глобалізаційні та периферизаційні процеси в культурі як чинник організації художньої цілісності в сучасній музиці. Дрогобич :Видавництво "Коло", 2007.60 с.
- Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-х томах. К.:Основи, 1995.
- Чижевський Д. Початки і кінці нових ідеологічних епох // Д.І. Чижевський Філософські твори у 4-х тт. Т. 2. К., 2005.
- Чижевський Д.І. До характерології слов'ян. Українці // Д.І. Чижевський Філософські твори у 4-х тт. Т. 2. К., 2005.
- Чижевський Д. Філософія Григорія Сковороди. Харків, 2003. 432.

Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX — початок XXI ст.) В 2 т. Т. 1. Харків : Основа, 2001. - 520 с.

Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. – К.: Генеза, 1997. – 704 с.

Блок II. Історія музичної культури та музична культурологія

1. Творчість Клаудіо Монтеверді у культурі італійського бароко.
2. Французька культура XVII століття та музичний театр Ж.-Б. Люллі.
3. Оперний театр Георга Фрідріха Генделя в культурі пізнього бароко.
4. Оперний театр у культурі Просвітництва: оперна творчість В. А. Моцарта.
5. Л. Ван Бетховен у світовій культурі минулого та сучасності: огляд наукових концепцій творчості митця.
6. Естетика чарівної опери в музичній культурі.
7. Мандри як троп творчої біографії митців-романтиків (на прикладі М. І. Глінки, Г. Берліоза та Ф. Ліста).
8. Історія та сучасність в романтичних оперних концепціях М. Мусоргського та Р. Вагнера.
9. Міфологія як культурний концепт в музичному мистецтві другої половини XIX століття (творчість Р. Вагнера та М. Римського-Корсакова).
10. Трагічне як модус оперної та симфонічної культури кінця XIX століття.
11. Еміграція митця-музиканта як культурне явище (на прикладі творчих біографій композиторів).
12. Закономірності естетичних принципів французького імпресіонізму, сутність новаторства. Своєрідність перетворення естетики імпресіонізму в музиці, зміст образів та система засобів виразності.
13. Творче об'єднання композиторів як чинник розвитку музичної культури в першій половині XX століття. Французька «шістка».
14. Експресіонізм як важливе явище музичної культури першої половини XX століття: витоки, філософська платформа, головні естетичні принципи, ідейно-художня спрямованість проблематики творів. «Воцтек» А. Берга.
15. Сатира та пародія в музиці.
16. «Нова простота» як культурне явище у творчості А. Пярта та В. Сильвестрова.
Українська церковна монодія в контексті напрямків розвитку середньовічної музичної культури
17. Бароко в українській культурі XVII – першій половині XVIII ст. (творчість М. Дилецького та ін.).

- 18.Нові стильові тенденції в українській духовній та світській культурі другої половини XVIII ст. (на прикладі творчості М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя та ін.).
- 19.Національне Відродження в українській музичній культурі кінця XVIII – першій половині XIX ст. і особливості його прояву в музиці. Зародження романтичного напрямку.
- 20.Роль М. Лисенка в українській музичній культурі: оновлення жанрової системи та стильові інновації.
- 21.Проблема композитор і фольклор в українській культурі XIX – початку XX ст.
- 22.Нові стильові тенденції у розвитку українського музичного мистецтва кінця XIX – початку XX ст. (творчість М. Леонтовича, К. Стеценка, Я. Степового, С. Людкевича).
- 23.Музична культурологія в системі гуманітарного знання.
- 24.Поняття «музична культура» та її інтегративне значення для формування проблемного поля музичної культурології.
- 25.Типологія музичної культури. Історичні типи музичної культури.
- 26.Музична творчість як феномен культури.
- 27.Проблема музичної інтерпретації.
- 28.Музична критика в системі знань про музичну культуру.
- 29.Музична освіта та музичне виховання як структурні елементи музичної культури.
- 30.Національне та загальнолюдське в музиці: культурологічний аспект.

Література:

- Андросова Д. В. Стиль фортепіанних композицій А. Шенберга и А. Берга у контексті естетики експресіонізму [Електронний ресурс] / Д. В. Андросова // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. - 2013. - Вип. 1. - С. 150-155. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1\(1\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1(1)_26)
- Антипова Н. А. Янычарская музыка и театр Люлли [Електронний ресурс] / Н. А. Антипова. // Таврійські студії. Мистецтвознавство. 2012. - № 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tsm_2012_2_5
- Арво Пярт: беседы, исследования, размышления [Текст] / Энцо Рестаньо [и др.] ; [пер.: А. Вайсбанд, Н. Комарова]. Киев : Дух і Літера, 2014. 214, [17] с. : муз. пр., фото.
- Бабій О. П. Авторські концепції "опери порятунку" Людвіга ван Бетховена та Ріхарда Вагнера: драматургічна модель і типологія персонажів [Електронний ресурс] / О. П. Бабій // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. - 2014. - № 3. - С. 10-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_3_4
- Бородавкін С. Оперный оркестр Г. Ф. Генделя (на примере оперы "Альмира") [Електронний ресурс] / С. Бородавкін // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОДМА імені А. В. Нежданової. - 2013. - Вип. 17. - С. 119-128. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mmik_2013_17_15

- Гаврильчик Л. М. Музичне світосприйняття Ріхарда Вагнера: музика як містика [Електронний ресурс] / Л. М. Гаврильчик // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти. - 2015. - Вип. 18. - С. 277-281. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_014_2015_18_67
- Гайдучик Д. Синтез народнопісенних та церковно-монодичних витоків у духовних циклах Кирила Стеценка [Електронний ресурс] / Д. Гайдучик // Українське музикознавство. - 2013. - Вип. 39. - С. 164-193. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmuz_2013_39_12
- Горенко Л. І. Українська музична культура другої половини XVIII – початку XIX ст. та ідеї Просвітництва [Електронний ресурс] / Л. І. Горенко // Теоретичні питання культури, освіти та виховання. - 2010. - № 42. - С. 27-33. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpkov_2010_42_10
- Грабовський Л. О. Борис Лятошинський як симфоніст-романтик (дискусійні думки) [Електронний ресурс] / Л. О. Грабовський // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. - 2015. - № 2. - С. 3-8. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2015_2_3
- Грачова О. Модерністські аспекти формування української музичної культури [Електронний ресурс] / О. Грачова // Вісник КНУКіМ. Сер. : Соціальні комунікації. - 2013. - Вип. 2. - С. 123-129. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_sk_2013_2_21
- Драганчук В. М. Незасвоєні уроки європейської історії або українська національна ідея самоорганізації у літературно-музичному дискурсі ("Захар Беркут" І. Франка – "Золотий обруч" Б. Лятошинського) [Електронний ресурс] / В. М. Драганчук // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. - 2014. - Вип. 20(1). - С. 110-117. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2014_20\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2014_20(1)_23)
- Жаркова В. Мадригали Клаудіо Монтеверді як феномен музичної культури XVII століття // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. / Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. — К. : Музична Україна, 2012. – Вип.12 – С.91-96.
- Жаркова В.Б. Історія західної музики. Номо Musicus від античності до бароко : навчальний посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 548 с. https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/ZHarkova_V_Istoriya_zahidnoi-muziki_2023.pdf.
- Жаркова В. Б. Французский музыкальный театр XVII века: специфика взаимодействия французской и итальянской традиций [Електронний ресурс] / В. Б. Жаркова // Аспекти історичного музикознавства. - 2016. - № 7. - С. 6-21. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/asismy_2016_7_3
- Карпенко О. О. Філософські виміри ідеї абсолютної музики у Ріхарда Вагнера [Електронний ресурс] / О. О. Карпенко // Гілея: науковий вісник. - 2016. - Вип. 115. - С. 144-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_115_38
- Карчова Ю. І. Історична еволюція форм побутування пісенного фольклору в українській музичній культурі XIX - XX століть [Електронний ресурс] / Ю. І.

- Карчова // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . Мистецтвознавство. Архитектура. - 2011. - № 3. - С. 175-179. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2011_3_45
- Качмар М. До питання теоретичного аналізу української церковної монодії (на прикладі величання "Архангельський глас") [Електронний ресурс] / М. Качмар // Студії мистецтвознавчі. - 2014. - Число 1. - С. 29-34. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/StudM_2014_1_5
- Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи [Текст] / Л. О. Кияновська. - Л. : Сполом, 1998. - 207 с.
- Кияновська Л. О. Українська музична культура [Текст] : навч. посіб. / Л. О. Кияновська. - Л. : Тріада плюс, 2009. - 356 с.: іл.
- Кобзар О. Міфопоетичні тенденції доби у творчості німецьких драматургів ХІХ століття Ф. Геббеля та Р. Вагнера [Електронний ресурс] / О. Кобзар // Філологічні науки. - 2010. - Вип. 3. - С. 19-26. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fil_Nauk_2010_3_5
- Коляда І. Микола Лисенко [Текст] / І. Коляда, Ю. Коляда, С. Вергун. - Харків : ПЕТ, 2015. - 126, [1] с.
- Коновалова І. Ю. Жанрово-семантична еволюція хорової фольклорної обробки в українській музиці першої половини ХХ ст. [Електронний ресурс] / І. Ю. Коновалова // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв . Мистецтвознавство. Архитектура. - 2009. - № 1. - С. 63-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2009_1_9
- Корній Л. П. Тарас Шевченко і Микола Лисенко: націокультурні та музично-стильові рефлексії [Електронний ресурс] / Л. П. Корній // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. - 2014. - № 1. - С. 15-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_1_4
- Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. – К.: Музична Україна, 2014. – 589 с.
- Корчова О. Творчість Миколи Леонтовича в модерністських проєкціях [Електронний ресурс] / О. Корчова // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. - 2013. - Вип. 5. - С. 130-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2013_5_23
- Кутасевич А. Актуальні питання дослідження духовно-музичних спадщин Степана Дегтярьова й Артема Веделя [Електронний ресурс] / А. Кутасевич // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. - 2013. - Вип. 38. - С. 208-220. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvmp_2013_38_21
- Лісецький С. Й. Видатні представники українського музичного бароко (творчі досягнення С. Пекалицького і М. Дилецького) [Електронний ресурс] / С. Й. Лісецький // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. - 2015. - № 1. - С. 112-117. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkm_2015_1_26
- Лісецький С. Й. Стильові тенденції "неокласицизм" і "неофольклоризм" у музиці М. Скорика [Електронний ресурс] / С. Й. Лісецький // Культура і

сучасність. - 2016. - № 1. - С. 92-97. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kis_2016_1_19

Луніна А. Камерний формат творчості Євгена Станковича: На перехресті "картинно-пейзажної візуальності", "кінозображальності" й "нової простоти" [Електронний ресурс] / А. Луніна // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. - 2013. - Вип. 5. - С. 141-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmpmn_2013_5_25

Немкович О. М. Перші шевченкознавчі розвідки Станіслава Людкевича в контексті української культури кінця XIX – початку XXI століть [Електронний ресурс] / О. М. Немкович // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. - 2014. - № 1. - С. 51-60. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_1_8

Макаренко Г. Г. Музика і філософія: Шопенгауер, Вагнер, Ніцше [Текст] / Г. Г. Макаренко. - К. : Факт, 2004. - 152 с.

Мартінова Н. І. Тенденції урбанізму в фортепіанній музиці Еріка Саті та представників "французької шістки" [Електронний ресурс] / Н. І. Мартінова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство. - 2011. - № 2. - С. 131-137. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPUm_2011_2_23

Муравська О. В. Східнохристиянська парадигма європейської культури і музика XVIII-XX століть : монографія. Одеса : Астропринт, 2017. - 564 с.

Сікорська А. В. Музична діяльність братів Лизогубів в контексті розвитку культури на українських землях Царської Росії першої половини XIX століття [Електронний ресурс] / А. В. Сікорська // Актуальні питання мистецької педагогіки. - 2013. - Вип. 2. - С. 119-123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmp_2013_2_31

Сильвестров В. В. Дочекайся музики [Текст] : лекції-бесіди : за матеріалами зустрічей, організованих Сергієм Пілютиковим / Валентин Сильвестров. - К. : Дух і літера, 2011. - 375 с.

Скворцова Н. Специфіка втілення голосінь весільно-обрядового циклу у творчості сучасних українських композиторів (на прикладі творів М. Скорика та О. Козаренка) [Електронний ресурс] / Н. Скворцова // Київське музикознавство. - 2013. - Вип. 46. - С. 116-120. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2013_46_20

Стасюк С. А. Жанровые архетипы и национальная ментальность в операх Р. Вагнера и Н. А. Римского-Корсакова [Електронний ресурс] / С. А. Стасюк // Музичне мистецтво. - 2013. - Вип. 13. - С. 49-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Muzmyst_2013_13_8

Тилик І. В. Релігійно-містичні аспекти творчості А. Веделя [Електронний ресурс] / І. В. Тилик // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки. - 2015. - Вип. 225. - С. 91-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_fil

- Тишко С.В. Шляхи культурологічних досліджень творчих біографій музикантів // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство: Збірка статей. – К.: КМAM ім. Р.М. Глієра, 2019. – Вип. 58. – С. 79-90. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kmuz_2019_58_9
- Тышко С.В. Странствия Глинки [Текст] : комментарий к "Запискам" / С. В. Тышко, С. Г. Мамаев. – Ч.2: Глинка в Германии или апология романтического сознания. - К : [б.и.], 2002. - 508 с.
- Тышко С.В. Странствия Глинки [Текст] : коммент. к "Запискам" / Сергей Тышко, Галина Куколь. – Ч.3: Путешествие на Пиренеи, или Испанские арабески. – К., 2011. – 542 с.
- Українське бароко та європейський контекст [Текст] : архітектура, образотворче мистецтво, театр і музика / АН УРСР, Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського, Пол. акад. наук, Ін-т мистец. ; відп. ред. редкол. О. К. Федорук. - К. : Наукова думка, 1991. - 256 с.: іл.
- Ярко М. Сучасна методологічна модель інтерпретації персоніфікованого внеску визначних композиторів межі XIX-XX століть у формування національної самосвідомості української музичної культури [Електронний ресурс] / М. Ярко // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. - 2011. - Вип. 11. - С. 270-274. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmyst_2011_11_47
- Christopher Hailey. Alban Berg and His World. - Princeton, NJ: Princeton University Press, 2010. – 381 p.
- Jean-Baptiste Lully and the Music of the French Baroque: Essays in Honor of James R. Anthony / John Hajdu Heyer (Editor). - Cambridge University Press; Reissue edition, 2008. - 348 p.
- Jessica Waldoff. Recognition in Mozart's Operas. - New York: Oxford University Press, 2006. – 350 p.
- Jonathan Keates. Handel: The Man & His Music. - Random House UK, 2010. - 434 p.
- Nancy Van Deusen. The Cultural Context of Medieval Music. - Santa Barbara, CA: Praeger, 2011. – 218 p.
- Paolo Fabbri. Monteverdi / Translated by Tim Carter. – New York: Cambridge University Press, 2007. - 350 p.
- Suzanne Lord. Music in the Middle Ages: A Reference Guide. - Westport, CT: Greenwood Press, 2008. – 216 p.
- ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ. Встречи с Валентином Сильвестровым [Текст] / [сост. Алла Вайсбанд, Константин Сигов]. - Київ : Дух і літера, 2012. - 407, [16] с. : фот.
- William Kinderman. Beethoven [Електр. ресурс]. – Oxford: Oxford University Press, 1997. 404 p. / Режим доступу: <https://www.questia.com/read/98529521/beethoven>